

Izhaja — izvezeti ponedeljek — vsak dan zjutraj. — Uredništvo, ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. — Telefon: 11-57. — Nefrankirana izdajatelj in odgovorni urednik: ...

EDINOST

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 stotink. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov ...

Giolitti in Jadransko vprašanje

Vsa znamenja kažejo, da se je v italijanski zunanji politiki izvršil preobrat glede rešitve jadranskega vprašanja. Niti v vsem času svojega vladanja ni hotel nikdar stopiti v stik z D'Annunzijskimi zastopniki in njegova ministra za zunanje stvari, Tittoni in Scialoja, sta v Londonu, Parizu in Pallanzu razpravljala jadransko vprašanje, ne da bi (vsaj na videz) jemala na tehtnico D'Annunzijevega podjetja in njegovih prebiscitov.

Tu tiči vzrok, da Giolitti ni dal reškim zastopnikom nobenih obljub in nobenih obvez, ampak je smatral svoj pogovor z njimi le za informativnega stališča. Pač pa je razpravjal o vseh teh vprašanjih na zadnjem ministarskem svetu, kjer so se baje ministri strinjali v tem, da bo treba pri prihodnjih pogajanjih izločiti Reko iz ostalega jadranskega vprašanja in si zagotoviti ugodne meje v Julijski Benetiji na podlagi Londonskega dogovora. Nacionalistično česopisje poroča tudi, da bi »odločilnost od pravičnih zahtev« privedla do ostrega spora v vladi, ki sloni na koncentraciji vseh ustavnih strank. Zato upa, da bo vlada sedaj, ko ima glede Reke vsobodne roke, z vsjo odločnostjo zahtevala popolno udeležitev Londonskega dogovora. Da je to nesmisel, če hoče Italija živeti v prijateljskem sosedstvu z Jugoslavijo, nam ni treba povdarjati, saj smo o tem pisali in dokazovali do ožeganosti.

Socijalistični poslanci so ga nato opozorili na dejstvo, da je Francija iz mržnje proti moskovski vladi imenovala svojega zastopnika pri generalu Vrangelu, in na ovrhanje prostega prehoda ruskih državljanov na italijanskih ladjah skozi Dardanele. Minister je izjavil, da je delata te ovire medzavezniška komisija, katere ima nalogo, da nadzoruje prehod skozi carigradski pristanišče. Končno so socijalistični poslanci poučarjali, da bi morala italijanska vlada že sedaj naznati imenovanje svojega zastopnika pri moskovski vladi. Minister je izjavil, da bo upošteval to zahtevo in proučeval način ršene izpolnitve.

Slezije krože in municijo, če bi hoteli iti proti ententi in Poljski. Francosko-nemška zadeva radi dogodkov v Šleziji. BEROLIN, 1. Vlada se je včeraj zopet sestala pod predsedništvom kancelarja Ferenbacha, da razpravlja o francoski notli. Minister za zunanje zadeve Von Simon je sporočil rezultat svojega pogovora s francoskim poslanikom. Nato se je vršila razprava, ki je trajala dve uri. Ni prišlo do nobenega sklepa, ker želi vlada vedeti prej mnenje državnozbornskega odseka za zunanje stvari.

je obiskala njegova žena, ki je izjavila, da bo sla spet v jučo še-le jutri. Iz tega se sklepa, da se ne predvideva takojšnja županova smrt. Priprave za stavko rudarjev na Angleskem. LONDON, 2. Konferenca rudarskih odposlancev, ki se je sestala danes predpoldne, je sklenila dati znamenje za stavko v vsakem okraju. Kot rok je določen dan 25. septembra. Grško-turška vojna. Vest o atentatu proti Mustafa Kemal neresničena. PARIS, 2. Poročilo grške glavnega štaba pravi, da napreduje grške susedbene čete proti Tzantson. Sasedle so Goniklos in Khan. Sovražnikove zadnje straže so se le slabo upirale. Iz nekega poročila, ki ga je dobila agencija Havas iz Carigrada, izhaja, da so bile vesti o atentatu proti Kemal paši neresnične. Paša je le zbolel in leži. Kazen šibanja vpeljana na Oyrskem. BUDIMPEŠTA, 1. Državna zbornica je sprejela zakonski načrt, ki predvideva šibanje za nekatere zločine. Poslanec Nagy je izstopil iz vladne stranke, ker izvirna njegova družina iz starih sužnjev, ki so bili podvrženi kazni šibanja. Češkoslovaški sladkor za moko. PRAGA, 2. Finančni minister Engliš je izjavil listu »Lidove Noviny«, da ima češkoslovaška vlada pripravljeno 15.000 vagonov sladkorja za izvoz v zameno za moko. Letos se bo uvozilo v Česoslavijo 26.000 vagonov moke, torej dvakrat več kot lani. Prvi češkoslovaški parnik na poti v Trst. PRAGA, 2. Prvi češkoslovaški parnik »Legie« je odplul dne 24. avgusta iz Vladivostoka pod češko zastavo. Ta parnik bo opravil redno službo med Trstom in Vladivostokom. Italijanski dposlanci za občni zbor Zveze narodov. RIM, 2. Z današnjim kr. odlokom so bili imenovani za italijanske odposlance na občnem zboru Zveze narodov: Tittoni, predsednik senata, De Nicola, predsednik državne zbornice in vojni minister Bonomi. Bolgarski zastopnik v Carigradu. CARIGRAD, 31. Teodor Mavlov, uradnik v bolgarskem ministarstvu za zunanje zadeve, bo baje poslan v Carigrad kot bolgarski pooblaščenec. Boj med kovinskimi delavci in industrijalci v Italiji. MILAN, 2. Boj med kovinskimi delavci in industrijalci je stopil v odločilno fazo. Kakor znano, so delavci tukaj in v Rimu zasedli nekoliko industrijskih podjetij, katerih lastniki so proglasili zapretje, in vzele vsvo upravo v svoje roke. Kmalu po prvih zasedbah tvornice v Rimu in Milanu so zasedli tvornice tudi kovinski delavci v Napolju. Tudi tam so postavili svoje straže po strehah in oknih, razvezali na tvornicah rdeče zastave, si razdelili delo in pridržali ponekod inženirje, brez katerih ne morejo delati. Zveza italijanskih kovinskih delavcev (F. I. O. M.) je izdala včeraj proglas na kovinske delavce po vsej Italiji, v katerem hvali njihovo vzorno vedenje takom obstrukcije in jih poziva, naj v odgovor na morebitni sklep industrijalcev, da proglasijo zapretje v vseh tvornicah, naredijo tako, kakor so naredili milanski tovarniki, to je naj zasedejo a šlo tvornice in prevzemajo sami upravo in delo v njih. Toda, kar daja temu gibanju še večjo nevarnost, je sklep Delovne zbornice in odseka socijalistične stranke, da boste pozvali na prvi znak kakke reakcije s strani oblasti v prid industrijalcem vse delavstvo na pomoč kovinskimi delavcem in da bo takrat izšlo geslo: »Polastiti se vseh tvornic v imenu svoje moči in pravice!« Izbor, ki vodi gibanje kovinskih delavcev, je oddal poročilo o bojišču v — tvornicah, v katerem pravi, da so se njegove dolžbe točno izvršile. V vseh tvornicah je delavstvo na svojih mestih. Pomoči stražijo, podnevi delajo, Veliko tehniških voditeljev je ostalo v tvornicah in nadaljuje svoje delo. V nekaterih tvornicah so tudi višji uradniki, ki jih ne morejo zapustiti, če ne najdejo namestnikov, da opravljajo delo za njih. Posebni odbori skrbe za dobavo živeža, v kolikor ga delavci ne dobivajo od doma. Zadržana zveza je bila naprošana, da da nekaterim prodajalcem več živeža, tako da je tudi prehrana zagotovljena. Tehniški voditelji, ki niso ostali v tvornicah, se pozivajo, da se povrnejo na delo. Delavske notranje komisije so dobile ukaz, da razdeli delo po tur-nusih, tako da boste v tvornicah vedno vsaj dve tretjini delavcev. Turmisi se izmenjavajo vsakih 8 ur. Razumljivo, da se vrše na prefekturi pogajanja z delavskimi in industrijskimi zastopniki, ki pa so doslej brezuspešna. Vršilo se je tudi zborovanje tehniških voditeljev v Delovni zbornici, kjer se je sklenilo po zagotovitvi s strani delavskih organizatorjev, da se kajki posamezni delavski spori med delavstvom in tehniškimi voditelji ne smejo smatrati kot znak sovražstva proti tehniškim voditeljem s strani delavstva, ki se čuti vezano z njimi — da bodo tudi tehniški voditelji v vsemih sredstvih pomagali k zmagi kovinskih delavcev. Medtem je dosegel spor svoj višek z naznativno industrijske zveze, da bodo vse udružene tvrdke proglasile zapretje in da se bo to pogajale, sklicujoč se še vedno na svoje prošnje ugovore delavskim zahtevam, žele tedaj, ko se dokonča to nenormalno in nezakonito stanje. S tem je vržena rokavica delavstvu, ki jo bo gotovo pobralo. Blížnji dnevi ne obljubljuje torej nič dobrega. Oblasti? Vres vojaški aparat je pokonci, toda nikjer ni prišlo do spopadov. To zelo jezi industrijalce, ki očitajo oblastim, da bi bile lahko preprečile zasedbo tvornic, če bi bile hotele. Seveda, hoteti je lahko in oblasti hočejo, toda gotovo so dobile migljaj iz Rima,

Delno zatíšje na rusko-poljskem bojišču

Opustitev konference v Minsku — Poljska se pogaja z Vrangelom za nova pustolovstva? — Odgovor na ameriško noto

Rusko poročilo
CURIE, 2. Neka radiobrojavka iz Moskve vsebuje sledeče poročilo: V holmskem kraju se vporo naše čete proti sovražniku, ki je prekorčil reko Bug. Pri Opaly na levem bregu reke. Pri Vladimiru Volinskem razvijajo naše čete svojo ofenzivo ter so zavzele Rusdom in nekoliko drugih krajev 10 vrst zapadno od mesta. Pri Sokolki se vršijo za nas povoljni boji.

Poljsko poročilo
VARŠAVA, 2. Poročilo glavnega štaba z dne 1. l. m. pravi: V sredini je imela tretja armada velike uspehe proti armadi Budenija, ki je imel naredbo, da naj prebije našo fronto pri Zamovcu in naj za tem koraka proti Ljubljini. Vsed sijajnega državnih naših oddelkov, ki so bili zbrani ob Bugu, se je »del sovražnik nenadoma umikati, pustivši v naših rokah mnogobrojne ujetnike, 2 topa, 6 strojin in nekaj voz municije. Dne 29. avgusta je Budeny nadel Zanovec in dasi je bil zadržan, je napredoval njegova armada od Slavencina-Laziska in Bjalojove. Tu pa ga je doletel prvi poraz pri Rubovčih. Ena brigada mu je bila popolnoma uničena in ujeti smo več kot 200 mož. Odločilno ulogo so igrali oddelki generala Hallerja, ki je operiral več nekoliko dni za hrbtom generala Budenija. Videč nevarnost se je ta le začel takoj umikati, toda povsod je zadel ob jak odpor naših čet, ki so ga obkoljevale. Okrajji Wolica, Sniatkeca, Myszyna in Zakaleso so bili izpraznjeni po hudi bitki, v kateri so bile Budenijeve čete odtele. Posamezni oddelki so si odprli pot in so se umaknili v neredu. Zajeti smo 11 topov, večinoma s konji, veliko stvelilo strojin, voz municije in celo tudi godbe in pisarnice nekoliko polkov. Pri Lyovu je bil sovražnik pahnjzen za Bug in je izgubil 3 tope, 6 strojin in nekoliko ujetnikov.

Poljsko odposlanstvo se povrnilo iz Minska
Vtia, ki so ga dobili odposlanci pri pogajanjih VARŠAVA, 1. Poljski odposlanci s konference v Minsku so se povrnilo v Varšavo. Njih vtiski so ti-le: V začetku so kazali boljše vtiske komisarij, pričakujoč padec Varšave, le malo silite. Pozneje so skušali skriti poljskim odposlancem uspehe poljskih armad. Radiobrojavke iz Varšave so bile izpažene, tako da jih ni bilo mogoče čitati. Ko pa je postala poljska zrnaga gotova stvar, so začeli zastopniki Moskve bolj povzdaviti. Bile so štiri uradne seje, na katerih so imeli boljše vtiske zastopniki dolge politično-filozofske govore. Vprašanja o ozemlju so se jim zdela popolnoma postranske važnosti. Radček je večkrat izjavil, da nimajo takšni govori nobenega pomena. Boljševske zastopnike skrbi največ, kakšno obliko bi dali pogodbi, tako da bi jim bilo mogoče vršiti svobodno propagando po obojnih državah. Izjavili so, da bi zagotovili Poljski povečanje na račun Litve, s katero pa je bil Sovjet sklenil nek pogodbo 13. julija. Ta pogajanja niso seveda imela nobenega rezultata. Pričakuje se odgovor sovjetske vlade.

Poljski odgovor na ameriško noto
WASHINGTON, 1. Kakor se zatrjuje v poljskem odgovoru na nedavno Colbyjevo noto, ki je prispel

Washington, da je zadržanje Poljske narekovano od strateških okolištin, dasi se Poljska strinja z željo predsednika Zedinjenih držav, da je treba spoštovati rusko zemljo. V odgovoru se naglašja, da mora poljska jemati v poštev resne posledice, ki bi nastale, ako bi se poljska profiozofizna ustava na vnaprej določeni črti, preden bi dobila od sovjetske vlade potrebna jamstva. Nota obrača pozornost tudi na dejstvo, da so boljše vtiske prekrišili poljsko mejo kljub zahtevi angleške vlade, naj se sovjetske čete ustavijo na poljski etnografski meji.

Amerika zadovoljna
WASHINGTON, 1. Državni tajnik Colby javlja, da je poljski odgovor na ameriško noto zadovoljiv.

Poljska išče nova pustolovstva
PARIZ, 1. Agencija Havas je prejela iz Varšave: Mislil se, da se predvideva sedaj v Varšavi možnost skupnega delovanja poljskih čet z generalom Vrangelom. Ta dogodek ima temeljno važnost, kajti združitev poljskih mož z močmi Južne Rusije čez Ukraino bi pomenila resno nevarnost za boljše vtiske. Z ene in druge strani se dobrohotno presoja ta načrt in vršijo se pridno pogajanja.

Italijanski odnosi z Rusijo
Izjave ministra Storce.
RIM, 2. Predvčeršnjem je bila pri ministru zunanjih stvari Storzi komisija poslancev socijalistične stranke, ki ga je vprašala, kedaj namerava vlada vzpostaviti trgovske in diplomatske stike s sovjetsko Rusijo. Minister je izjavil, da namerava vlada čim prej vzpostaviti odnose z Rusijo, najprej gospodarske, a nato diplomatske, in to takoj po rešitvi rusko-poljskega spora. Na vprašanje, ali bi imel kaj proti Litvinovemu, ki bi prišel v Italijo kot zastopnik ruske sovjetske vlade namesto Voroskega, ki je bil prej določen za to mesto, a je sedaj obolel, je odgovoril Storza, da bi Italijanska vlada ne sprejela Litvinovega, ki ne sme po sklepih vrhovnega sveta na konferenci v San Remu prekorajšiti meja zavezniških držav, ker je na sumu, da bi vplival na notranjo politiko, kot boljše vtiske propagator. Iz istega razloga ga je tudi Anglija izgnala. Vsakega drugega zastopnika, ki bi ga sovjetska vlada predlagala, bi italijanska vlada priznala. Tajništvo socijalistične parlamentarne skupine je medtem izdalo poročilo o tem pogovoru, ki pravi, da je pogovor z ministrom trajal eno uro in da se je ugotovilo, da minister ne namerava tudi po izjavah v poročilu o lužernskem sestanku med Giolittijem in Lloydom Georgom izpremeniti svojega stališča nasproti že začrtanim trgovskim pogajanjem z Moskvo in da pričakuje prihod ruskega zastopnika v Italijo, kateremu so že zagotovljene diplomatske pravice in za katerega se je že dosegel prost prehod skozi srednjo Evropo.

Da bi se dosegla čim boljša organizacija te službe, je bil ustanovljen te dni poleg združnega zavoda za trgovino z inozemstvom — tudi avtonomen odsek za rusko-italijanske trgovske stike. Ta odsek je pod vodstvom posl. Baldinija Nullo za zvezo zadrug za proizvajanje in delo, Callija Romo in dr. Gonsella za zadržni zavod za izmenjavanje z inozemstvom, Camori-Joni Torranija za konsorcijsko podjetje v Milanu in Evzeblja Marchelija, predsednika združne zveze v Turinu. S pravico posvetovanja spadajo v komisijo tudi Verganiani Antonio za državno združeno zvezo, posl. D'Aragona za delavsko zvezo in posl. Bombacci za socijalistično stranko. Izvrševalni odbor tega odseka predstavljajo: posl. Giuffrida, dr. Giummelli in računovodja Nofri.

V mislu navodil ruskega komisarijata za trgovino z inozemstvom in z ozirom na imenovanje ruskega zastopnika za Italijo, je bilo dogovorjeno, da se bodo italijanske zadrug, ko jim ne bo mogoče občeati izravno s svojimi ruskimi tovarnicami potom moskovskega Centro-Sojuza, obračale za vsa vprašanja, ki se ličejo izmenjavanja, do ruskega zastopnika, ki je bil že imenovan in ki bo v kratkem v Italiji.

Na podlagi navedenih pogodb se bo morala vsaka kupčija z Rusijo napraviti potom moskovskega Centro-Sojuza in potom posebne urada za Italijo, o katerem je bila gori beseda. Do obnovitve normalnih političnih stikov med obema državama, ne bo pooblaščen nobena druga ustanova ali oseba kupčevati izven omenjenih zavodov in organizacij.

Von Simonsove izjave o nemški zunanji politiki
BEROLIN, 2. Na seji državnozbornskega komisije za zunanje zadeve je izjavil von Simons, minister zunanjih opravil, da je politika, ki jo je usvojila Nemčija, edina mogoča. Docstavl je, da odlikanja vlada zvezo proti boljše vtiskom, kakor tudi zvezo z entento, kajti ni od ene ni od druge ni za Nemčijo nobenega dobička. Minister je nadaljeval rekoč, da ostane Nemčija nevtralna nasproti generalu Vrangelu, a da nobena država, ki je v vojni proti Rusiji, — ne more računati na nemško pomoč, kajti, dasi niso trgovinski stiki med Rusijo in Nemčijo že vzpostavljeni, Nemčija smatra sovjetsko vlado za dejansko vlado. Na res da bi bila Nemčija sklenila z Rusijo tajno pogodbo. Minister je govoril zateo o breslavskih dogodkih. Toda njegove izjave so ostale tajne. Govoreč o ženevski konferenci je von Simons izjavil, da ni mogoče reči, če se bo sploh vršila. Dostavl je, da se Nemčija pripravlja za konferenco, zbirajoč potrebne listine in tudi se je stavila v zvezo z državami, ki se udeležijo konferenca. Tako bodo lahko imeli izvedenci medsebojne stike pred konferenco, tako da se ta ne bo končala s kakim vrinjenim dogovorom. Von Simons je zaključil rekoč, da je treba izenačiti mnenje treh držav, in posebno Francije, glede mej finančne sposobnosti Nemčije. Izrazil je slednjč upanje, da se najde v Ženevi pot do sporazuma. — Scheidemann je obsojal hujšakško gonjo konsekvativcev in je rekel, da bi se bil francoski konzulat v Vratislavi lahko zaščitil. Neodvisni socijalist Breit-scheid je izjavil, da so ponudili nacionalisti in militaristi neodvisnim socialistom Gornje

Dogodki v Albaniji
Albanci poraženi.
BELGRAD, 1. Listi javljajo, da so bile albanske tolpe na čeli črti, od skadarskega do ohridskega jezera poražene. Zbežale so iz Biskupije in z desnega brega reke Drina. Jugoslovske čete so zasedle staro črto. Albanci prihajajo nasproti jugoslovskim četam z belini zastavami in se vdajajo. Javlja se tudi, da so jugoslovske čete na nekaterih krajih prekorajšile albansko mejo, toda ne z namenom, da bi tam ostale.

D'Annunzio ne namerava zapustiti Reke
RIM, 2. Nekateri tukajsni listi so bili objavili vest, da namerava D'Annunzio zapustiti Reko takoj po proglasitvi neodvisne reške države. Pisali so celo, da je dal podobno izjavo tudi nekemu italijanskemu generalu v Trstu. Toda kdor pozna vsaj od dacec D'Annunzijevo slavohepnost, je vedel že v naprej, da ne bo pristovoljno zapustil mesta, kjer se mu godi tako dobro in kjer more nezakovanu delati, kar se mu zljubi. Kaj porenko k temu reški meščani? Kaj to njega briga? Ženski svet (ne še ves, hvala Bogu!) je z njim iz preraznih vzrokov, moški svet, ki je proti njemu, je bil deloma izgnan, deloma zaprt, a deloma je teroriziran in obilno nadomeščen z Rečani. ... iz Milana, Rima in drugih italijanskih mest, tako da ima potrebno maso za seboj, kadarkoli hoče.

To je tudi jasno izjavil v enem svojih govorov pred svojimi legionarji, ko jim je čital ustavo, ki jo namerava usilji temu nesrečnemu mestu. »Naj bo bližnja usoda Reke kakršnakoli — je rekel — naj bo njena upravna uredeitev kakršnakoli, legionarji ostanejo v mestu kot zakoniti predstavniki zmagovalne italijanske vojske. Legionarji — je nadaljeval — postanejo reški meščani z novo ustavo in ostanejo podrejeni svojim poveljnikom.« Tako se, vidite, ustvarja Italijanstvo Reke!

Angleške družbe kupujejo delnice pedonavskih plovnih družb
BUKAREST, 1. Kaker javljajo tukajsni listi, se nameravajo Angleži polastiti večine delnic pedonavskih plovnih družb. Tako javlja list »Dimineata«, da si je zagotovila močna londonska finančna družba, kateri na čelu znana tvrdka Furness, Withy in &, večji del delnic budimpeštenskih, dunajskih in rati-borskih plovnih družb, ki imajo pravzaprav v svojih rokah promet po Donavi od Zeleznihi vrat proti severu. Omenjena londonska tvrdka je dobro znana tudi na Rumunskem, kot lastnica linije Jonston, ki ima že 10 let v svojih rokah izvozni in uvozni promet v rumunskih lakah Kostanci, Sulmi, Galati in Braji ter ima razen tega tudi 25% delnic rumunske anonimne zavarovalne družbe »Preverdea« v Braji.

Vsa katoliška Irsko proti Angliji
Napad proti poljici
DUBLIN, 1. Pet policijskih agentov, ki so bili proti justici ipalaci, je bilo napadenih od neke obo-rožene tolpe, ki je štela 60 mož. En agent in en civilist sta bila ubita, a neki drugi agent je bil teško ranjen. Sinfonovski jetniki, ki so bili zaprti v Limerycku in ki so stavalji z lakotjo, so bili izpuščeni iz zapora proti kavčiji.

LONDON, 2. Iz Belfasta poročajo »Daily News«, Dogodki zadnjega tedna so imeli ta rezultat, da so na tleh vse zmerne stranke Homerulea (Samouprave) ter da je postala vsa katoliška Irsko od-kritka sovražnica Anglije. Potrjuje se, da je vlada sprejela z nekoliko pridržki ponudbo ulsterskih pristovoljcev, da vzamejo v svoje roke nadzoro-vanje mesta.

Sinfonovci ustanovili republikansko sodišče
LONDON, 2. Neka brojavka iz Dublina listu »Daily News« pravi, da je imelo republikansko sodišče včeraj svojo prvo sejo. List poudarja, da je to prvo sinfeonovsko sodišče na Irskem.

Agonija župana mesta Cork
LONDON, 1. Dasi se je bil danes predpoldne razširil glas, da je župan mesta Cork na koncu, se vendar njegovo stanje ni izpremenilo. Popoldne ga

je obiskala njegova žena, ki je izjavila, da bo sla spet v jučo še-le jutri. Iz tega se sklepa, da se ne predvideva takojšnja županova smrt. Priprave za stavko rudarjev na Angleskem. LONDON, 2. Konferenca rudarskih odposlancev, ki se je sestala danes predpoldne, je sklenila dati znamenje za stavko v vsakem okraju. Kot rok je določen dan 25. septembra. Grško-turška vojna. Vest o atentatu proti Mustafa Kemal neresničena. PARIS, 2. Poročilo grške glavnega štaba pravi, da napreduje grške susedbene čete proti Tzantson. Sasedle so Goniklos in Khan. Sovražnikove zadnje straže so se le slabo upirale. Iz nekega poročila, ki ga je dobila agencija Havas iz Carigrada, izhaja, da so bile vesti o atentatu proti Kemal paši neresnične. Paša je le zbolel in leži. Kazen šibanja vpeljana na Oyrskem. BUDIMPEŠTA, 1. Državna zbornica je sprejela zakonski načrt, ki predvideva šibanje za nekatere zločine. Poslanec Nagy je izstopil iz vladne stranke, ker izvirna njegova družina iz starih sužnjev, ki so bili podvrženi kazni šibanja. Češkoslovaški sladkor za moko. PRAGA, 2. Finančni minister Engliš je izjavil listu »Lidove Noviny«, da ima češkoslovaška vlada pripravljeno 15.000 vagonov sladkorja za izvoz v zameno za moko. Letos se bo uvozilo v Česoslavijo 26.000 vagonov moke, torej dvakrat več kot lani. Prvi češkoslovaški parnik na poti v Trst. PRAGA, 2. Prvi češkoslovaški parnik »Legie« je odplul dne 24. avgusta iz Vladivostoka pod češko zastavo. Ta parnik bo opravil redno službo med Trstom in Vladivostokom. Italijanski dposlanci za občni zbor Zveze narodov. RIM, 2. Z današnjim kr. odlokom so bili imenovani za italijanske odposlance na občnem zboru Zveze narodov: Tittoni, predsednik senata, De Nicola, predsednik državne zbornice in vojni minister Bonomi. Bolgarski zastopnik v Carigradu. CARIGRAD, 31. Teodor Mavlov, uradnik v bolgarskem ministarstvu za zunanje zadeve, bo baje poslan v Carigrad kot bolgarski pooblaščenec. Boj med kovinskimi delavci in industrijalci v Italiji. MILAN, 2. Boj med kovinskimi delavci in industrijalci je stopil v odločilno fazo. Kakor znano, so delavci tukaj in v Rimu zasedli nekoliko industrijskih podjetij, katerih lastniki so proglasili zapretje, in vzele vsvo upravo v svoje roke. Kmalu po prvih zasedbah tvornice v Rimu in Milanu so zasedli tvornice tudi kovinski delavci v Napolju. Tudi tam so postavili svoje straže po strehah in oknih, razvezali na tvornicah rdeče zastave, si razdelili delo in pridržali ponekod inženirje, brez katerih ne morejo delati. Zveza italijanskih kovinskih delavcev (F. I. O. M.) je izdala včeraj proglas na kovinske delavce po vsej Italiji, v katerem hvali njihovo vzorno vedenje takom obstrukcije in jih poziva, naj v odgovor na morebitni sklep industrijalcev, da proglasijo zapretje v vseh tvornicah, naredijo tako, kakor so naredili milanski tovarniki, to je naj zasedejo a šlo tvornice in prevzemajo sami upravo in delo v njih. Toda, kar daja temu gibanju še večjo nevarnost, je sklep Delovne zbornice in odseka socijalistične stranke, da boste pozvali na prvi znak kakke reakcije s strani oblasti v prid industrijalcem vse delavstvo na pomoč kovinskimi delavcem in da bo takrat izšlo geslo: »Polastiti se vseh tvornic v imenu svoje moči in pravice!« Izbor, ki vodi gibanje kovinskih delavcev, je oddal poročilo o bojišču v — tvornicah, v katerem pravi, da so se njegove dolžbe točno izvršile. V vseh tvornicah je delavstvo na svojih mestih. Pomoči stražijo, podnevi delajo, Veliko tehniških voditeljev je ostalo v tvornicah in nadaljuje svoje delo. V nekaterih tvornicah so tudi višji uradniki, ki jih ne morejo zapustiti, če ne najdejo namestnikov, da opravljajo delo za njih. Posebni odbori skrbe za dobavo živeža, v kolikor ga delavci ne dobivajo od doma. Zadržana zveza je bila naprošana, da da nekaterim prodajalcem več živeža, tako da je tudi prehrana zagotovljena. Tehniški voditelji, ki niso ostali v tvornicah, se pozivajo, da se povrnejo na delo. Delavske notranje komisije so dobile ukaz, da razdeli delo po tur-nusih, tako da boste v tvornicah vedno vsaj dve tretjini delavcev. Turmisi se izmenjavajo vsakih 8 ur. Razumljivo, da se vrše na prefekturi pogajanja z delavskimi in industrijskimi zastopniki, ki pa so doslej brezuspešna. Vršilo se je tudi zborovanje tehniških voditeljev v Delovni zbornici, kjer se je sklenilo po zagotovitvi s strani delavskih organizatorjev, da se kajki posamezni delavski spori med delavstvom in tehniškimi voditelji ne smejo smatrati kot znak sovražstva proti tehniškim voditeljem s strani delavstva, ki se čuti vezano z njimi — da bodo tudi tehniški voditelji v vsemih sredstvih pomagali k zmagi kovinskih delavcev. Medtem je dosegel spor svoj višek z naznativno industrijske zveze, da bodo vse udružene tvrdke proglasile zapretje in da se bo to pogajale, sklicujoč se še vedno na svoje prošnje ugovore delavskim zahtevam, žele tedaj, ko se dokonča to nenormalno in nezakonito stanje. S tem je vržena rokavica delavstvu, ki jo bo gotovo pobralo. Blížnji dnevi ne obljubljuje torej nič dobrega. Oblasti? Vres vojaški aparat je pokonci, toda nikjer ni prišlo do spopadov. To zelo jezi industrijalce, ki očitajo oblastim, da bi bile lahko preprečile zasedbo tvornic, če bi bile hotele. Seveda, hoteti je lahko in oblasti hočejo, toda gotovo so dobile migljaj iz Rima,

naj ne ukrepajo odločnih ukrepov, ki bi mogli imeti usodne posledice...

Vlada s svoje strani skuša na vse načine narediti konec temu abnormalnemu stanju, zaradi katerega trpi tudi država na gospodarskem in političnem polju, in ki razburja duhove, kar zna imeti v Italiji, v sedanjih razmerah hude posledice. Minister Labriola se — kakor javljajo iz Rima — pogaja z industrijskimi in delavskimi zastopniki in skuša na vse načine prepričati najhujše. Listi pišejo, da upa na uspeh svojih poizkusov, toda stvar brzokone ne bo šla tako gladko, posebno po zadnjem industrijskem sklepu. Minister Labriola smatra, da bo pregovoril industrijske na razpravo o spomenih delavskih zastopnikih, toda če se upošteva, da so industrijski odločili vsako razpravo o zahtevanem povzraju plač in med, podarjajo, da bi industrija v sedanjem stanju ne mogla več prenesti nikakršnega zvišanja plač, ker vsed angleške, ameriške, danske, češkoslovske in avstrijske konkurence na italijanskem industrijskem trgu — omenjene države prodajajo svoje proizvode za polovico ceneje nego domače italijanske trvdke — grozi italijanski industriji popoln polom, upoštevač to dejstvo, bo minister Labriola imel zelo težko nalogo, ki se, jasno povedano, ne da rešiti v par dneh, ker sedanja kriza je posledica gospodarske krize, ki je pritisnila Italijo z vso svojo težo.

Kaj bo ukrenila vlada v slučaju, da ne pride do sporazuma, ni znano, toda kaj bo naredilo delavstvo, je povedal večerajšnji »Aventi«. Po ugotovitvi, da industrijski podpirajo sedanega ministrskega predsednika samo zato, ker upajo, da bo on kot mož reda, naredil red tudi s silo, in se je vlada že sedaj postavila na stran industrijalcev, davši jim na razpoložljivo vojsko za izvršitev zapretilja, pravi list: »Enkrat na tej poti, bo vlada morala iti do konca? Dve stvari ste gotovi: da se kovinski delavci ne bodo dali tako lahko potepetati in da bodo vse proletarske mase znale deliti s kovinskimi delavci posledice velike bitke. Ni se zgodilo po želji delavcev, da zadobiva gospodarski spor kovinskih delavcev nov značaj; značaj veličastne proletarske obrambe proti političnemu napadu. In v tem slučaju je jasno, kakšna bo morala biti dolžnost vseh italijanskih delavcev.«

MARIJAN K. (Po dr. G. Sajovicu) Iz zgodovine slov. Sokolstva

Ph. dr. Miroslav Tyrš in Jindřich Fügner sta ustanovila l. 1862. v Pragi Sokola. Ustanovila sta ga po daljši pripravi z namenom, da bi združila češki narod v društvo, ki si je očelilo za cilj, da s telesnimi vajami povzdiga moč in zdravje svojega članstva v svrhu izdatnejše narodne obrambnosti. Sokol je bil dolgo samo društvo; posebno l. 1871, ko je objavil Tyrš v časopisu »Sokol« članek »Naša naloga, smer in cilj«, pričrno spoznavati, da ne smemo gledati na Sokola kot na navadno društvo; kajti, s tem člankom je Sokolstvo povzdignilo iz samo glem korporacije na raven narodnega socialnega gibanja. S tem člankom dobiva narodno socialno življenje novo idejno gibanje, ki stremi za prepromod naroda do njegove nelodanje moči in slave.

Sokolstvo je socialno gibanje naroda, za povzdigo njegove telesne, duševne in npravstvene plemenitosti, za dosego njegove absolutne popolnosti.

Zato nazivljemo Sokolstvo socialno gibanje, ki meri k temu, da bi naš narod po svoji telesni, duševni in npravstveni popolnosti stal v ospredju v vseh strokih narodnega dela, v vseh strokih slovenskega znanosti in teženj, in da bi tako postal vsemu narodom na zemlji vzor pravega človečanstva.

V svrhu dosege tega cilja imamo po vsej slovenski zemlji močno število sokolskih društev, ki jim je namen vzgojevati v slovenskem narodu smisel za Sokolstvo, buditi v njem zanimanje za to gibanje in pripravljati tla za veliko stavbo njegovega dela, da bi kar največje mogli doživeti resnične prepore našega naroda in vzgojo onega pokolenja, ki naj s svojo telesno, duševno in npravstveno popolnostjo izvede cilj sokolskih teženj: da pride naš narod na čelo svetovnih narodov.

Ne gre za delo, ki se naj izvede z oboroženo noko, ampak gre tu za moški, junaki boj, kjer zmagajo čednosti, njihova sposobnost, nepodačnost in moč, kjer zmaga razum, njegova listroustnost, globina in širina, čvrstost in moč v zdravem in krasnem telesu.

Temelj čela sokolskega so telesne vaje ali telovadba, ki je sokolskim društvom le sredstvo k vzgoji slov. naroda, da bi bil telesno in duševno zdrav, čvrst in močan.

Sokolska telovadba je urejena tako, da se vse človeško telo vzpostavi in razvija enakomerno, da se ne okrepja samo proti vsem naravnim uplivom, ampak, da postane tudi ple-

menito, tako, da bi slovenski človek ne bil samo zdrav, močan in spreten, ampak tudi krasen po duhu in telesu. Sokolska telovadba popolnoma izpolnjuje besede našega velikega pesnika Aškercja:

— V telesu zdravem, zdrav breva duh — ki so zajete iz bogate zakladnice rimskih vzgojnih načel. Cilj sokolske telovadbe je telesna in duševna krasota in sokolske telovadnice morajo biti narodna, telesna, duševna in npravstvena vzgojevališča kremenitih značajev in zavednih občanov. Besede nemrtnega Komenškega »Zlata zagona na rilcu svinje, je umetnost pri nečastnem človeku,« ne veljajo nikdar o pravem »Sokolu«, ki goji v pravi meri telovadbo, ker tak telovadec ne more biti značajno izprijen in zahrbiten, nemoralen. Tako so Sokolom telesne vaje sredstvo v dosego in ohranitev telesne, duševne in npravstvene moči, kakor tudi sredstvo za gotovost telesnega, duševnega in npravstvenega zdravlja.

V bratski sokolski krog naj se združi ves narod brez razlike političnega mišljenja, stanu in spola, toda — čist po značaju in npravosti. Odkritosrčne bratske vezi naj spajajo sokolsko članstvo vseh oddelkov k skupnemu delu za narod; brez zavisti in domišljavosti, ne iskajoč časti in slave, naj se vrši med članstvom plemenita tekma v sokolskem delovanju. To so sokolske teženje in njih cilj, to so sredstva, ki nas vodijo po sokolski cesti, kakor sta nam jo odkazala Tyrš in Fügner. — (Dalje prih.)

Do ne če vesti Splošna stavka na zasedenem ozemlju

V znak solidarnosti s stavkajočimi tržaškimi delavci je bila proglašena danes splošna stavka v vsem zasedenem ozemlju (»Julijski Benecija«).

Socialna demokracija o zaščiti narodnih mas. V terek se je vršilo v Trstu zborovanje zastopnikov političnih sindikalnih združenj organizacij socialno-demokratske stranke »treh Benecij«. Sprejet je bil sklep, predložen od sodruha Alessandria: Proučivši položaj, ustvarjen v Julijski in Trentinski Beneciji prebivalstva slovske in nemške narodnosti od strani vladne politike zatiranja in nastilja, ovirajoče pomirjenje in dobre odnose med navadno različnimi življi, ustvarjajoč s tem ognjišča nevarnih incidentov — ki morejo koristiti nacionalizmu, ki pa ustvarjajo stalno nevarnost za mir, naglašajo dolžnost italijanskega proletarijata, da nastopi proti taki politiki ter zahteva, da se za narodne manjšine uveljavi načelo: enakost dolžnosti ob enakosti pravic tako, da bodo te manjšine uživale elementarne svobode, skupne vsem državljanom brez razlike plemena; dočim naglašajo dejansko solidarnost med proletarci, naj pripadajo katerikoli narodnosti, odloča odzvati se apelu nemških proletarcev v Tiroli in slovske v Julijski Beneciji z dejanskim obrambnim delovanjem in bratsko pomočjo;

nalaga izvrševalnemu uradu, naj uveljavi lokalno preiskavo o postopanju s slovske in nemško manjšino, naj o uspehu sporoči proletarijatu v Italiji potom razrednega časopisa (poleg konferenc in shodov) ter osrednjim organizacijam socialistične stranke, generalne delovne konfederacije in parlamentarne socialistične skupini, v svrhu zlozne akcije.

Po dolžnosti do objektivnosti, in ker nam je le za stvar brez ozira na strankarska navskrižja, valed česar beležimo radi vsako delo, pa naj prihaja od katerokoli strani bi pozdravljali tudi ta ukrep socialno-demokratskih organizacij z iskrenim zadovoljenjem, da nam zadovoljstva ne krati dejstvo, da se uvaža le re prisraka o stvarih, ki so notrično in ki morajo vendar biti že znane vodilnim činiteljem socialne-demokracije na zasedenem ozemlju. To se nam zdi čudno. Posebno pa nam se krči zadovoljstvo dejstvo, da je začrtana nekam dolga pot za to preiskavo, kajti: čas hiti, dogodki zahajajo — kakor kaže znamenje — v stadij hitrega razvoja, da se je bat, da to preiskavo — prehiteli prihaja nam na misel o zvonjenju — po toči Pravijo, da ne koristi mnogo. Sicer pa če nas pouče stvari, da naš skepticizem ni bil opravičen — kdo zadovoljniji od nas? Mi gotovo ne bomo kratili priznanja. Zato ni namen drezanja, ampak zapoved najnujnejše potrebe, če apostrofiramo tu novič: za toliko lepimi besedami naj pridejo enkrat krepka in smotrna dejanja!

Pogreša se od sobote dne 28. avgusta 1920 Jakob Bajec, 40 let, kupčevalec z leseno posodo v Črnomvrhu nad Idrijo. Pogrešanec je srednje postave, suhljatega obraza. Ima na sebi ponošeno obleko: zelen suknič, sive hlače, rjav klubok. Z doma je odšel v duševni zmedenosti (domišljavno preganjanje). Zupanstvo Črničev prosi obvestila o morebitnem nahajališču pogrešanca.

Splošna stavka v Furlaniji, proglašena v znak solidarnosti s tržaškimi delavci, traja kompaktno dalje. Upravni odbor furlanske socialistične zveze je izdal proglaš, v katerem poziva delavstvo, naj vztraja, naj ne izdaja svojih tovarišev in naj se ne da zapeljati po izvaličih k nepremišljenim činom. V Gorici, Gradiški, Korminu, Trzinu in drugod je stavka popolna. Stavkajo delavci in kmetje. Po nekaterih krajih so oblasti ukazale odpreti prodajalne. Večjih incidentov doslej ni bilo.

Statistika tržaškega prebivalstva. Demografski urad je izdal ravnokar svoje 34. demografsko (ljudpisno) poročilo za teden od 15. do 21. avgusta 1920. V tej dobi se je rodilo 113 otrok, med njimi 52 moških in 61 ženskih, in sicer 84 zakonjskih in 29 nezakonjskih. V istem času je umrlo 87 oseb, 33 moških in 54 ženskih.

Društvene vesti. Telovadno društvo »Sokol« na Vrđeli priredi v nedeljo dne 5. sept. t. l. celodnevno zabavno izlet k izvru Rižane. Odhod z državnega kolodvora s puljskim vlakom ob 5/20 jutraj od Podgorja čez Kubed. Kosilo v Dekanih. Odhod iz Dekan ob

ju, objavlja večerajšnji »Lavoratore« pismo sodruha Edvarda Piniija, ki dokazuje, da niso bili Zanella in njegovi prijatelji edini katere je D'Annunzio obsodil na smrt. Edvard Pini piše, da se je njegov stariji sin, ki se nahaja na zdraviljuju v Opatici, ponudil italijanskemu poslancu Misanu, kateremu je D'Annunzio zagrozil — kakor znano — s smrtjo, če se ne prikaže na Reko, svoje spremstvo do Trsta. Vled tega so D'Annunzi je arditizmači nadzorovali hišo, v kateri je stanoval Edvard Pini in rekli nekega večera njegovemu uradniku, naj mu sporoči, da je obsojen na smrt in da se bo njegov jezik nosil v triumfu po Dantejevem trgu na Reki. Obsodba se bo izvršila tekem 12. septembra. Piniija je pozval k sebi tudi komisar na Voloskem, ga opozoril na nevarnost, da bi mogli arditisti postaviti bombo v njegovo stanovanje in mu nasvetovati, naj zapusti Opatico. Pini je hotel vkljub temu ostati, toda na prošnjo svojega malega sina je odšel iz Opatic. Pini je prejel tudi pismo v katerem je posnet D'Annunzi je ukaz arditov, naj ubijejo Misanu, če pride na Reko. Pini se v zvezi opozarja, da se D'Annunzi je ukaz izpremeniti v množico. List »Vedetta di Fiume« D'Annunzi je glasilo, je pisal po Pinijevo odhodu iz Opatic, da bi bilo njegovo stanovanje, če bi ne bil zapustil Opatic, zletelo v zrak.

Se to — potem konec debate. Dopis v 173 številki »Edinosti« pod naslovom »Pozor mladeničje dvignil precej prahu po deželi, posebno med ženstvom, kakor priča kopica dopisov, ki smo jih prejeli pro in contra. Tako pošilja od neke žentstvo dopisniku »spomenico«, v kateri mu odgovarja, da je svojo osebo smolo porabil za napad na ženstvo sploh. Ob današnji kulturi, da se ne daje nikdo več poučevati od »metle«, ki zbira smeti za svojo porabo. Pomilujemo »metle«, ki bi prišla pod to metlo, da ne bo usojen še temnejši jarek, nego je okusa! — ni dopisnik. Voja je donasla marsikaj novega. Spoznavali smo različne narode. Za nas dekleta so bili vedno na prvem mestu naši fantje. Zbirale smo, šivale, pletle in pošiljale za bojujke, da jim po svoje olajšamo bedno stanje. Dovoljevale smo si res tudi kako prijazo besedo s tujci, ali to le iz same uljudnosti. Nismo pa in, ne zahtujemo svojega trdnega slovenskega mišljenja. Če se pa nekatera dekleta spozabljajo tako daleč, da zahajajo na tujske prireditve, so krivi v prvi vrsti na tem — njihovi fantje. Ti so, ki zbiračo in ki iščejo cesto drugje, pri bogatejših Vevsih pa so izbirali — slabše. Mari niso v času vojne kršili dolžnosti tudi mladeniči, da so se potem oglašala tuja dekleta z živimi spomini?! In takih ni malo. Tudi na fantih je videti tu pa tam znakov moralnega življenja. Vsak zase! — Tako smo čuli tudi drugo plat zvona. Mi pa pravimo tako objektivni in ne prizadeti sodniki, da imate obe strani prav, oziroma — ne prav. Kar je rekel dopisnik, odgovarja resnici v marsikaterem primeru in dekleta ne bi imela prav, če bi hotela tajiti to. Istotako pa ne bi mogli pritruditi dopisniku, če bi hotel take poedine slušaje generalizirati in metati senco na naše ženstvo sploh. To bi bila najhujša krivica in najbolj kriviča krivica, kajti velika večina slovskega ženstva je poštena v vsakem pogledu. Dekleta zaključujejo svoje »spomenico« z velikom: »Vsak zase! Mi pa dostavljamo in vsi skupaj za cilj, ki je: ozdravljenje od vseh ran, ki jih je zasekala vojna našemu narodu! Sedaj pa — konec debate!

Uradne vesti

Plačanje odkodnine za vojne škodo. Generalni civilni komisariat pošilja s prošnjo, da se objavi: V posebnem uradu pri generalnem civilnem komisariatu za povrnitev vojnih škod, kakor tudi pri finančnem ravnateljstvu in njemu podrejenih davčnih uradih se skrbno pripravlja izvršitev zakona glede izplačil odkodnine vojnih škod. Pri finančnem ravnateljstvu se je sklenilo že kakih 100 dogovorov in se dnovno sklepajo drugi, tako da bo v kratkem popolnoma končana rešitev posameznih prošelj. Z odlokom od 30. avgusta je N. E. generalni komisar imenoval stalne predsednike in suplente pri komisijah za ugotovitev in likvidacijo vojnih škod. Posamezne komisije bodo takoj začele z potrjevanjem dogovorov in z drugimi v njih delokrog spadajočimi reševanji. Upa se torej, da bodo prva plačila in likvidacije vojnih škod začela v najkrajšem času. Generalni komisariat je naprosil Kreditni pripomočni zavod, Goriski zemljiško kreditni zavod v Gorici in Zemljiški kreditni zavod za Istrijo v Poreču, da oskodbovanim strankam — če za to prosijo — kar najhitreje izdajo predpajčila.

Telefonska zveza med Trafoijem in Comagojem. Višje pošto in brzojavno ravnateljstvo v Trstu nam javlja, da je vzpostavljena telefonska zveza za pravičen promet med Trafoijem in Comagojem (Tirolsko). Urnik za obiske na pokopališčih. Tržaški mestni magistrat sporoča, da je dovoljen obisk pokopališča pri Sv. Ani v mesecih septembru in oktobru le od 9 do poldan in od 1/30 do 5/30 popoldan.

Mestna zastavljalnica. V petek, dne 3. t. m. so budo razprodajale dragocenosti, zastavljene v decembru 1919., in sicer od št. 88101 do 88500 serija št. 145. Popoldne istega dne se bodo vršile protovoljne javne darbe. Statistika tržaškega prebivalstva. Demografski urad je izdal ravnokar svoje 34. demografsko (ljudpisno) poročilo za teden od 15. do 21. avgusta 1920. V tej dobi se je rodilo 113 otrok, med njimi 52 moških in 61 ženskih, in sicer 84 zakonjskih in 29 nezakonjskih. V istem času je umrlo 87 oseb, 33 moških in 54 ženskih.

Društvene vesti

Telovadno društvo »Sokol« na Vrđeli priredi v nedeljo dne 5. sept. t. l. celodnevno zabavno izlet k izvru Rižane. Odhod z državnega kolodvora s puljskim vlakom ob 5/20 jutraj od Podgorja čez Kubed. Kosilo v Dekanih. Odhod iz Dekan ob

20/55, prihod v Trst na drž. kolodvor ob 21/50. Komur bolj prija se pridruži lahko v Riemanjih, vendar naj prej javi svojo udeležbo — zaradi kolic. Celodnevno trosek od 15 do 20 lir. Ker je izbran kraj kaj primeren! a povčilen nepoznan ter bo obisk najštevilnejši. Dobrodošli vsi Sokoli in njih prijatelji.

Svetoivanski dramatizni krožek ima jutri ob 21/30 javno sejo. Naproseni so vsi odborniki, da se je gotovo udeležijo; ravnatoko vsi, ki so lani igrali. Gre za jako važno odločitev, zatoraj naj nihče ne manka.

Tržaško kolesarsko društvo »Balkan« ima v soboto 4. t. m. ob 20/30 v prostorih Scentjakobskega konsumnega društva redni občni zbor. Danes javna seja v rojanskem konsumnem društvu ob 19/30. Vsi člani naj bodo navzoči.

Pevsko društvo »Zarja« v Rojanu. Odbor vabi za v soboto dne 4. t. m. ob 21 vse nekdanje predvojne odbornike na zelo važen sestanek v »Konsumnem društvu«.

Iz tržaškega življenja

Za 200 tisoč lir osleparil. Predvečeranjem je policijski agent Blažič aretiral nekega Ivana Pelicetto, 30 let starega, doma iz Italije, po poklicu trgovca. Pelicetto je osleparil neko reško trgovko za 200 tisoč lir. Naročal je namreč blago na njeno ime in ga prodajal na svoj račun. Spravi se, da ima na vesti še več drugih sleparij. Spravilo so ga v zapor v ulico Coroneo.

Napad tatov v vilo. Minulo noč so neznanj tatovi poizkušali vdreti v vilo gosp. I. Stockela v Barkovljah. Tatovi so preskočili vrtni zid in nato hoteli z vetrnih odpreti večna vrata. Domačini so k sreči čuli ropot in splašali tatove.

Za 1200 lir perila so neznanj tatovi odnesli iz trgovine gospe Elvire Bucconi v ul. Ferriera št. 9. Druga tatvina perila. Predvečerajšnjim so se vedno isti neznanj vthotapili v stanovanje gosp. Avgusta Cenjaca v ul. Alcazari št. 493 in odnesli perila in oblek za kakih 2500 lir.

Na železnici. Na postaji pri Sv. Andreju je ukral del v škodo železniške uprave neki Pavel Minicich pet ključavnic, vrednih 100 lir. Minicicha so zaprli. Samomor ali umor? 14 letni Macarol se je igral ob vodnjaku na dvorišču hiše št. 222 na Trsteniku. Spustil je v vodnjak vrč na vrvi in hotel dvigniti vodo. Vrč se je zdel Macarolu nekoliko težji kot navadno. Pogledal je na dno vodnjaka, da vidi da se je vrč prijel. Prastrašeno je odkročil in klical na pomoč. Nekaj ljudi je prihitelo k vodnjaku in zagledali so na vodi žensko truplo. Poklicali so karabinerje. Ti so s pomočjo nekega Ivana Peršiča potegnili truplo ven. Ni mogoče identificirati mrtve žene, ker je že skoro strohnela. V žepih predpanska je še našlo nekaj pisem, naslovljenih na neko Sancin. Obveščena je bila sodnja, katera bo danes izvršila komisijonalni ogled in seiciranje trupa.

Dopisi

Iz Trebiča. V nedeljo, 5. t. m. priredi dram. odsek v Trebičah veselic s petjem, igrami in godbo, na kateri bodo sodelovala različna bližnja društva. Začetek ob 16. V slučaju slabega vremena ali drugih ovir se prenese prireditve na prihodjo nedeljo.

Iz Kanala. Z ozirom na veletragičen dogodek v Desklah nam javljamo, da je ranjen Čepek v terek podlegel zadobitnim ranam.

Bralno društvo »Solca« v Danah pri Sežani — prebujeno na novo — bo imelo svoj prvi redni občni zbor dne 5. septembra ob 1. uri popoldne pri posestniku Josipu Bizjaku v Danah. Pripravljajni odbor vabi na obilno udeležbo.

Iz Materije. Z nastopom okupacije je naša stara aprovizacija likvidirala. Na pritisk italijanske vlade se je ustanovila v januarju 1919 nova z novim odborom, pod predsedstvom komisarja stotnika Lorenzija. Predsednik je sklical prvo sejo in sestavil odbor, sestojč iz vodje, tajnika, blagajnika in šestih članov. V zapisniku prve seje je določeno, da ima eden odbor pravico določanja cen. Sedaj pa si vodja prisvaja absolutno oblast — sam določa cene, kakor hoče. Zadržna odhorva seja je bila dne 19. marca t. l. Od tedaj ne ve nikdo nič, kako se uraduje, ali smo aktivni, ali pasivni. Zaktevamo, naj se nmudoma skliče seja. Za danes toliko.

Za tiskovni sklad »Edinosti«

Nabrano v občini Log L 100, Mate Škrbec, Krkavci L 26, Janok iz Manč L 5. Do sedaj izkazanih L 7481/65, v današnjem izkazu L 131; skupaj L 7612/65.

DAROVI

Svetoivanskemu otroškemu vrcu je daroval gospod dekan iz Klanca, Milko Šašel L 20. Iskrena hvala.

Za CMD. Splevana tožba: Miklavčič proti Puntar L 100. — »Slepar« nabral za prodano belomodro-rdečo miško z napisom »Mal politi do domu na altar« ob priliki poroke g. Josipa Godina z gospodično Alojzijo Pipanovo v Ajdovščini L 215. Denar hrani uprava.

Za pogorelec »Narodnega doma«. Nabrano v občini Log L 309, Karel Pečivc L 2, Janko iz Manč L 5, Vilhar L 10, Čenčič L 1, Čeč L 1, Kmetijsko društvo v Vipavi L 100. Do sedaj izkazanih L 3261/65, v današnjem izkazu L 433; skupaj L 3694/65.

LISTNICA UREDNISTVA.

Od odlične narodne strani v Postojni se nam je sporočila želja, naj preneha polemika radi dogodka povodom poročja pri posestniku Milharčiču. Tej želji ustrezamo.

Naše cenj. dopisnike prosimo, da nam pošiljajo svoje dopise pisane s črnim, kajti dopisi, pisani s svinčnikom se morajo v uredništvo prepisovati, kar povzroča veliko potratno časa zastoji.

JUGOSLOVENI!!

Zbirajte pridno za »TISKOVNI SKLAD EDINOSTI«.

ZAHVALA.

Za vse dokaze srčnega sočutja povodom boleznj in smrti nepozabnega soproga in očeta gospoda ANTONA VRABEC

Borzna poročila. Trst, 2. septembra 1920.

Table with exchange rates for various banks and currencies like Austro-Hungarian crown, Czechoslovakian crown, etc.

Table with exchange rates for various currencies like Swiss franc, Italian Lira, etc.

MALI OGLASI

- List of small advertisements including SREBRN DENAR, RAZRODAJA ČESKIH CILINDROV, MOSTNA TEHTNICA, etc.

Razglas

Glasom pooblastila od Civilnega Komisarijata za politični okraj Koper, se v občini Dekani zopet odpre

Živinski semenj,

ki se bo vršil v Dekanih in sicer v sledečih dnevih:

9. marca, 9. junija, 9. septembra in 9. decembra vsakega leta. Prihodnji semenj se bo vršil toraj dne 9. septembra 1920. OBČINA DEKANI dne 21. avgusta 1920.

Komisar za občino: PODLIATO, I. F.

JADRANSKA BANKA advertisement with details about capital, reserves, and branches.

PODLISTEK Branka. (43) Avgust Senoa. — Poel. M. C.—Ž.

Nikar tako, presvetli gospod grof, je odvrnil župnik; stu ni treba nikakega opravičevanja; dobro vam je znano, kako rad zahajam na prijeten razgovor tudi meni je pri vas v tem gradu kakor da sem doma. Obzrlujem samo eno, da je vaše bivanje v Jalševu tako kratko, ter da mi ni prilike da bi pogosteje vihtal srečo vaše družbe. »To je, dragi župnik,« se je nasmehnil Belizar; svam je žal, da ne bivam stalno tu. »Ne tajim tega nimalo, gospod grof, ker vem, da bi to doneslo blagoslova temu kraju. »Ah, ne šaljite se, gospod župnik. Vi govorite sicer jako laskavo o meni; ali tisto, česar se vi nečujete od moje osebe, ne bi se izpolnilo, ker mi pripisujete preveliko moč. »Jaz se ne laskam nikdar in nikomur,« je rekel župnik, »to nasprotuje mihi naravi. Laskati pomenja toliko, kolikor lagati, a lah štite tožavelli od mene. Vi ste najpremožnejši človek tega kraja, starega plemena; vaše gospodarstvo je u-zorno. Ta starinski grad, ki mu je zgodovina tako lepa, mogel bi biti zopet središčem in ognjiščem tega kraja, a vi prvak napredka. Ali odpušcite, da vas

tu mučim in nadlegujem, ni to privkrat, ko govoriva o tem. Često sem vas rotil, da ostanite med nami; ali vaš sklep, kakor sem videl, je tako trden, da vas živ krat ne odvrne od njega, in jaz starem sem z odrekem nade, da bi grof Belizar stoloval, kjer so gospodovali očetje in pradedje mu. V prvi hip ni Belizar nič odgovoril, ampak je, motajoč svojo cigaro, gledal pred-se, kakor da razmišlja o nečem važnem; slednjič je dvignil glavo pa je rekel župniku nekako šaleč se: »A kaj bi rekli vi, dragi župnik, ako bi ostal med vami? Ne pravim niti od daleč, da se to zgodi in da je to odločeno, ali — kaj bi rekli vi?« Župnik je pogledal grofa od strani ter rekel: »Jaz bi bil v resnici srečen, ali ne verujem tega.« »Cemu naj bi ne veroval?« »Ker poznam vaš karakter, gospod grof, si ne morem misliti niti od daleč, da bi hoteli izpremeniti svoj sklep.« »Razumem,« se je nasmehnil grof, »vi mislite, da sem trdoglav človek, da sem muhast, in da se ne menim za razloge; no, v tem so motite. Ako se uverim, da je bil moj sklep neosnovan, da sem krivo sodil, me ti razlogi gotovo sklonijo, da se popravim, ker je blaznost, ako se iz same domišljije dela proti svojemu prepričanju, in pravim vam zopet, da bi se utegnilo dogoditi, da ostanem za stalno v Jalševu.« »Vi bi, grof,« se je začudil župnik. »A razlog zato vašo izpremembo?« »Iščem si stalnega mirnega prostorička,« mi je

odvrnil grof, »tudi moja pamet me dovaja vedno v ta moj očetovski dom.« Župnik se je hotel radostno odzvati grofovi misli, ali poprej, nego je izpregovoril, so se začuli iz Jalševa zvoki glasovirja. »Povejte mi, gospod župnik,« se je dvignil grof naglo, »kak veščak, ali kaka veščakinja je zablodila v to samotno mestce? Vsač dan čujem Meyerbeera, Rossinija in Mozarta, in to na dobrem glasovirju od uprav večje roke.« »Da, od veščake,« je potrdil župnik, »ta ta veščakinja je naša nova učiteljica.« »Ah, dobili ste novo učiteljico; menda bo bolja od njene prednice.« »Tu ni pripodobbe, gospod grof. Deklica je, daš mlada, čudovito naobrazena v svoji stroki, in ne morem se dovolj načuditi, kako jo je zli veter mogel zanesiti med naše bregove, v naš samotni kraj; uverjam vas, da se taka glavica ne najde vsak dan.« »Oj, gospod župnik, kako govorite to. Vi niste nimalo sebični, ko ne privoščate Jalševu izvrstne učiteljice. Mene nagovarjate neprestano, naj se tu nastanim stalno, da povzdigem ta kraj; tu pa obzrlujete, da je izvrstna deklica prišla k nam.« »Ne tolmačite, gospod grof, krivo mojih besed, alsevaška občina je, kakor veste sami, precej siromahna in more le slabo plačevati svojo učiteljico; ta deklica pa bi služila po svoji naobrazbi namestitve v glavnem mestu.«